

ACC. NR. M. 8025:1-17.

LUNDS UNIV.  
FOLKMINNES-  
ARKIV

Landskap: Halland

Upptecknat av: Bror Jansson

Härad: Håk

Adress: Skottorp

Socken: Rännestöv

Berättat av: Johan Leodr. Jansson

Uppteckningsår: 1941

Född år 1881 i Rännestöv

Uppteckningen rör Jättehest sid. 2.

Ljuktgubbe -"- 4.

Spöksvin och

glosor skänd -"- 4.

Odens jakt -"- 4.

Ulma k. 28.

Stener som

vända sig -"- 5

Myrungen -"- 6

Ulma k. 24

Lägga sig i -"- 7

dagsgus

H. G. 14.

Stål som skydd -"- 7

medel

Springa hem -"- 7

från julotten.

H. G. 3; L. 2. F. 34

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 8025:1.

LUNDS UNIV.  
FOLKMINNES-  
ARKIV

Uppställningen för Julgranen sid 8.

H. G. 17

Skattsågen -"- 9.

Jättekart -"- 10.

Skattsågen -"- 11.

Bäckarnen -"- 12.

N.g. svar om. -"- 12.

Skogsman, mer-  
uben, mätning

samt snökläder

Påskholder -"- 13

Julsmållar -"- 14.

L. v. F. 34

Loonisse -"- 15

Tröskning -"- 16

Botlös gö -"- 17

Jättehest.

I Hammabygget ligger ett stort stenblock, som kallas av traktens befolkning för Hjälmarsten. En jätte, antagligen hade han namnet Hjälmer, stod på Högallt klint på Hallandsås och slungade stenen mot Hishults kyrka.

Det förekommer inga märken på stenen och några andra historier om den äro skända.

## Jättekast

En jätte, som stod på Hallandås,  
hörde klängen från Viskults kyrkklockor.  
Han tog då ett stort stenblock och  
kastade det mot kyrkan för att för-  
störa den. Stenen skulle ha gått all-  
deles förbi kyrkan i Viskult. Nu lig-  
ger den på en plats, som kallas  
Rgård. Berättaren kände ej till om stenen  
hade särskilt namn. Då man knackar  
på stenen, hörs det som om den vore  
ihålig.

## Lykt gubbe.

Ve Norräng i Flammabygget i Rännestors socken syntes vid vissa tillfällen ett sken. Det såg ut som ett ljus sken. När man kom näre, så försvann det.

## Spöksvin &amp; gloor.

Något om spöksvin eller gloor härmer berättaren ej till, liksom så att man gör de rista dröna till gloor.

## Odens jätt

Några särskilda historier om Odens jätt härmer berättaren ej till. Odens jätt var ett slags päpste.

Stenar som vända sig.

Hjälmarer sten vände sig, då den luk-  
tade nybakat bröd, brukade man säga.  
Men stenen kunde ej lukta och följakt-  
ligen ej vända sig heller. Likaså bruka-  
de man säga, att stenarna vid Sjöhuset  
vid Laholms stad vände sig, då de luk-  
tade nybakat bröd.

## Myringen

I skogen på Gustav Svenssons mark  
i Flammabygget i Rännens <sup>skulle det finnas en myring.</sup> socken.  
För "länger sen" när dom trodde på  
gammal vidskepelse, kunde dom höra  
nått o ljud. Det hade konstigt låte,  
men folk hade reda på det och blevo  
därfor ej rädda. Men kallade det för  
myringen. En handelsman, som gick  
omkring i trakten, skulle enligt sägnen  
ha blivit svårad och ihjälslagen på  
platsen. På sista tiden har man ej  
hört myringen.

Lägga sig i dagsljus

Tredje torsdagen i Tor skulle  
man lägga sig i dagsljus. Orsaken  
än men skulle göra det var, än  
man ville spara "lysakänne", inget  
annat.

Stäl.

Man hade för stäl över dörrarna  
hiss stället, så än ingen skulle kunna  
förföra kreaturen.

Springa hem från julotten.

Man sade, än den som kom fortält  
hem från julotten skulle få fört intästat  
och därför sprang man vanligen hem från  
julotten.



## Julgran.

Julgran har man haft, så länge som jag minnes, säger berättaren, och man har pytt den ungefär som nu för tiden. Vid julen skulle barnen ha kakor en av varje sorts bak, t. ex. grovt bröd, fint bröd, vetbröd mm. Kakorna skulle ligga vid julgrans-  
foten och bevaras till efter jul. Kakorna kallades jultrog. Det var vanligt att man hade jultkloppar och dessa kastade man in genom dörren.

ACC. N:R. M. 8025:9.

Skattsågen.

I Flommaslyggehult i Rännestövs socken sådes det, att det fanns en kopparkittel med pengar. När salen sken, kom skatten upp och sålades. När man kom nära och sökte taga skatten, försvann den.

LUNDS UNIV.  
FOLKMINNES-  
ARKIV

9

Jättehest.

I Flammabygget ligger en  
stort stenblockblock, som folk kallar  
Hjälmarsten och i Borhastens bygget  
i Yrby ligger en annan sten kallad  
Borhasten. Dessa två stenblock skulle  
en gång ha hört ihop. Det var en  
jätte, som skulle hesta en sten på Ys-  
by kyrka för att förtära den.

Skattsågen.

En silverskatt skulle ha gömts på  
Henrich Lunds ägor i Flammabygget i  
Rännestörs socken. Man kallade backen,  
där skatten skulle ha nedgräpts, för Öne-  
backen. Men svärfa- talade om, säge-  
berättaren, att det syntes en lyktman  
med en lampa vid platsen. En kväll  
var där särskilt vackert sken. En per-  
son gick då dit, men då han han skul-  
le gå över en åre, skulle han hålla sig  
tyst och tänkt på att kasta något stål  
men då dessa villkor ej uppfylldes, släk-  
tes ljuset och platsen för skatten kallades  
ej.

Bäckamannen

Historier om bäckhästen och bäck-  
mannen har jag möjligen hört. Men  
jag kan ej "reda" nu. I Hishults  
by vid broen såg folk bäckamannen  
spela. Man kunde ibland höra munik  
där.

Neg. svar.

Historier om Kragman och meulsen  
är okända. Håttung för sjukdom har berättelser  
ej hört omtalas, ej heller något om Snörlekar.

## Pärskeldar

För länge sen var det vanligt med  
pärskeldar. Nere i Fågelsång i Vättnäs  
socken samlade man ihop en hel del  
gamla furuskubbar och lade på en backe.  
Tätt vid, var en dansbana, en jorbe-  
na och efter det man bränt pärskeblos-  
set dansade man hela natten.

## Julsammällar

Det var vanligt, att man sköt julsammällar hos varandra. Man använde då s. k. "påforter" och många laddade dem fulla med krut i hela pipan. Ofta brände det av bössorna exploderade och personer föingo tummarna avskjutna. Ibland spikades bössan fast och man drog av i rött snöre.

Goenisse.

Daj som hade goenisse, för dom tröd  
de inte nåd, om dom annars hade  
allri så ont om'et. På en ställe nere  
i Skåne hade dom fröskekarra, men  
hur de än arbetade så minskade  
de inte i loppolvet. Fröskfolkut så, än  
moran på stället varje da sette gäst  
till tomten på lejden i loppolvet. Då  
töe drängarna och orenade tomten gäst.  
Sedan tog de i rapped slut me frök-  
ningen. Det var goenisse eller tomten som  
främnades.



Halland  
Bok  
Ramsstöv  
Mj 1941

ACC. N:R. M. 8025:16.

Gud Erik Jansson  
Ber Joh Ludv Jansson  
född 1881 i Ramsstöv

LUNDS UNIV.  
FOLKMINNES-  
ARKIV

16

### Trörkning

För var det vanligt, att folk från södra Halland om höstarna tog ned till Skåne och arbetade vid trörkningen. En person, som tog ned till Skåne och trörskade, skulle ej ha mer i lön än de korn, som flägo i ögonen på honom. Två korn räknade komma i ögonen på honom. Han fick odla dessa två korn på bondens åkrar. Sedan blev han på med odlingen tills han sät på det mesta av bondens hela skifte.

Han fick då hela gården. Beträffande tillägget, att det var en hallänning, som tog ned till Skåne och att det skulle ha hänt på 1880 talet någon gång.

ACC. NR. M. 8025:17.

LUNDS UNIV.  
FOLKMINNES-  
ARKIV

*Bottnlös sjö*

7 Kålkamossen eller Kålkasjön  
hade en gång en häst sänkt sig. Den  
kom upp vid Mellbystrand ute i havet.  
Man sade, att sjön var bottnlös och  
att en "vattenåra" fanns mellan sjön  
och havet.

17